

ESIVALINTAKOE 2020

Vastausohjeet

Kunkin vastauksen alkuun on merkittävä **nimi ja syntymäaika**.

Kokeessa on neljä kysymystä, joihin kaikkiin vastataan. Kokeen enimmäispistemäärä on 30. Kunkin kysymyksen tai kysymyksen osan enimmäispistemäärä on ilmoitettu kysymyksen lopussa.

Vastaukset kirjoitetaan käsin vastauspaperin jokaiselle riville.

Vastausten pituutta on rajoitettu. Vastauksen enimmäispituus on ilmoitettu kunkin kysymyksen lopussa. **Enimmäispituuden ylittävää osaa vastauksesta ei arvostella.** Vastauksen enimmäispituutta laskettaessa yksi sivu tarkoittaa yhden kaksipuolisen A4-kokoisen paperin yhtä puolta.

Vastaukset kysymyksiin arvostellaan toisistaan erillisinä. **Vastaus kuhunkin kysymykseen on laadittava eri papereille.**

Vastauksia laadittaessa on syytä kiinnittää huomiota siihen, että vastaukset arvioidaan kokonaisuutena eli arvostelussa kiinnitetään huomiota oikeudellisten normien osaamisen lisäksi oikeudellisen argumentaation laatuun ja vastauksen loogisuuteen sekä kirjoittajan kykyyn perustella omat kannanottonsa normatiivisesti ja hahmottaa asia oikeassa kehyksessään.

Kysymykset alkavat seuraavalta sivulta.

Kysymykset

Kysymys 1

Käräjäoikeudessa oli muodostunut vakiintuneeksi tavaksi seuraava menettely: jos käräjäoikeuden työntekijöihin lukeutuvan henkilön läheinen oli asianosainen käräjäoikeudessa käsiteltävässä asiassa, käräjäoikeuden tuomarit jäävät itsensä. Tämä tarkoitti käytännössä sitä, että hovioikeutta pyydettiin määräämään käräjäoikeuteen esteetön tuomari käsittelemään kyseistä asiaa.

Yhdessä maanantaisessa tuomaripalaverissa alettiin keskustelemaan vakiintuneen menettelyn perusteltavuudesta. Yhtenä argumenttina esitettiin, että käräjäoikeuden henkilömäärä oli lisääntynyt käräjäoikeusverkoston supistumisen seurauksena. Ihmiset tunsivat toisensa entistä huonommin ja jossakin määrin oli sattumanvaraista, saiko tuomari edes tietoonsa ratkaisevansa sellaista asiaa, jossa hänen työkaverinsa läheinen on asianosaisena.

Asiasta käytiin kiihkeää keskustelua. Osa oli sitä mieltä, että usko tuomioistuimen puolueettomuuteen ja luotettavuuteen voisi alentua, jos vakiintuneesta jääväysmenettelystä luovuttaisiin. Vasta-argumentit perustuivat toisaalta siihen, että mikäli tuomarit jäävät itsensä liian helposti, he käytännössä väistävät virkatehtäviinsä sisältyvän ratkaisupakon.

Asiassa päätettiin pitää tuumaustauko sekä laatia muistio tuomarin esteellisyyttä koskevista relevanteista arviointikriteereistä. Muistion laatiminen sysättiin Sinun tehtäväksi. Kerro siis, kuinka tuomarin esteellisyyttä tulisi arvioida, jos käsiteltävässä asiassa on asianosaisena tuomarin työkaverin läheinen. Vastauksesi voit kirjoittaa esseemuodossa. (10 p)

Kysymykseen 1 annetun vastauksen enimmäispituus on **kaksi (2) sivua**.

Kysymys 2

Manfred Schmidt on Saksan ja Venäjän kansalainen. Viimeisen kolmen vuoden ajan Schmidt on asunut pysyvästi Suomessa, jonne hän on tullut vietettyään aikaa Saksassa. Suomessa Schmidt on työskennellyt satunnaisesti ravintola-alalla ja osallistunut työllistymistä tukevaan koulutukseen. Suomessa Schmidillä on perhettä, johon kuuluu kaksi lasta, jotka ovat Suomen kansalaisia. Schmidt on toisen lapsen yksinhuoltaja ja tapaa toista lastaan viikonloppuisin. Schmidt ei ole syyllistynyt rikoksiin sinä aikana, jonka hän on ollut Suomessa.

Aikana ennen kuin Schmidt on asettunut Suomeen, hän on asunut muun ohella Venäjällä. Venäjällä hänet on venäläisen tuomioistuimen tuomiolla tuomittu Venäjällä tehdystä huumausainerikoksesta 4 vuoden vankeusrangaistukseen, jonka venäläinen tuomioistuin on määrännyt pantavaksi täytäntöön Venäjällä. Koska Schmidt on poistunut Venäjän alueelta ennen kuin vankeusrangaistuksen toimeenpano on aloitettu, hän ei ole lainkaan suorittanut tuomiotaan.

Koska Schmidtiä ei ole tavattu Venäjän alueella ja Venäjän oikeusviranomaiset ovat tietoisia Schmidtin oleskelusta Suomessa, Venäjän viranomaiset ovat olleet yhteydessä Suomen oikeusministeriöön. Venäjän viranomaiset ovat asianmukaisia kanavia käyttäen pyytäneet oikeusministeriötä ryhtymään toimiin Schmidtin vangitsemiseksi ja lopulta luovuttamiseksi Venäjälle siinä tarkoituksessa, että Schmidt voitaisiin määrätä suorittamaan hänelle langetettu vankeusrangaistus venäläisessä vankilassa.

Schmidt on esittänyt, että häntä ei voida luovuttaa Venäjälle kärsimään rangaistusta. Schmidt tietää, että Suomen kansalaista ei Suomen lainsäädännön mukaan voida luovuttaa, joten Schmidtin mukaan häntäkään ei voida luovuttaa.

Koska Suomen oikeusministeriössä on ilmennyt epävarmuutta siitä, onko mahdollista laillisesti vangita Schmidt Suomessa ja luovuttaa hänet kärsimään rangaistusta Venäjälle, ministeriö on pyytänyt asiassa lausuntoa Suomen korkeimmalta oikeudelta. Olet korkeimmassa oikeudessa valmistelemassa lausuntoa oikeusministeriölle. Anna oikeudellinen arviosi alla olevista väittämistä käsillä olevaan asiaan kannalta.

- 1) Schmidtin käsityksen mukaan luovuttaminen olisi vastoin kaikkia kansainvälisen oikeuden periaatteita eikä kansainvälisestä oikeudesta ole löydettävissä mitään perustetta luovuttamiselle. (1 p)
- 2) Schmidtin mukaan asiassa sovelletaan Euroopan unionin oikeutta, koska hän oleilee Euroopan unionin alueella. Hänen mukaansa EU-oikeudesta johtuu, että häntä ei voida luovuttaa. (5 p)
- 3) Venäjän viranomaisten käsityksen mukaan eurooppalaista pidätysmääräystä koskevasta Euroopan unionin lainsäädännöstä seuraa, että oikeusministeriö ei voi kieltäytyä Schmidtin luovuttamisesta. (2 p)
- 4) Koska Euroopan unionin oikeuden väitetään liittyvän asiaan, on herännyt kysymys siitä, kuinka unionin oikeutta tulisi asiassa tulkita. Oikeusministeriön käsityksen mukaan korkeimmalla oikeudella ei lausuntoasiassa ole mitään mahdollisuutta varmistua unionioikeuden oikeasta tulkinnasta. (2 p)

Vastaukset kysymyksen 2 väittämiin 1–4 on kirjoitettava **samalle paperille**.

Kysymyksen 2 väittämiin 1–4 annettujen vastausten enimmäispituus on **yhteensä yksi (1) sivu**.

Kysymys 3

Mitä tarkoitetaan prosessioikeudellisella preklusiolla ja mikä merkitys preklusiolla on rikosprosessissa? (5 p)

Kysymykseen 3 annetun vastauksen enimmäispituus on **yksi (1) sivu**.

Kysymys 4

X ry (myöhemmin myös yhdistys) on yleishyödyllinen, poliittisuonteinen yhdistys. Yhdistys omistaa kunnassa K (myöhemmin myös kunta) kiinteistön, jonka perusteella se on kiinteistöverovelvollinen. Kunta on ilmoittanut Verohallinnolle, että se ratkaisee mahdolliset hakemukset kiinteistöverosta vapautumiseksi.

Koska kunnassa K on kunnan itsensä päätösvallassa, myönnetäänkö vapautus kiinteistöverosta, X ry on tehnyt kunnalle hakemuksen vapautuakseen kiinteistöverovelvollisuudesta, kuten moni muukin kunnassa kotipaikkaansa pitävä ja kunnassa kiinteistön omistava aatteellinen yhdistys.

Kunta on myöntänyt hakijoista kaikille paitsi X ry:lle vapautuksen kiinteistöverosta. Vapautus on myönnetty yhdistysten taloudellisen aseman perusteella. X ry:lle vapautusta ei ole kuitenkaan myönnetty, vaikka sen taloudellinen asema on ollut täysin rinnasteinen vapautuksen saaneiden yhdistysten kanssa. X ry:tä koskevassa kunnanhallituksen päätöksessä todetaan, että päätökseen ei asiaan soveltuvan veronkantolain määräyksistä johtuen voi hakea muutosta.

Kuinka arvioisit asiakokonaisuuden valtiosääntöoikeudellista hyväksyttävyyttä? (5 p)

Kysymykseen 4 annetun vastauksen enimmäispituus on **yksi (1) sivu**.